

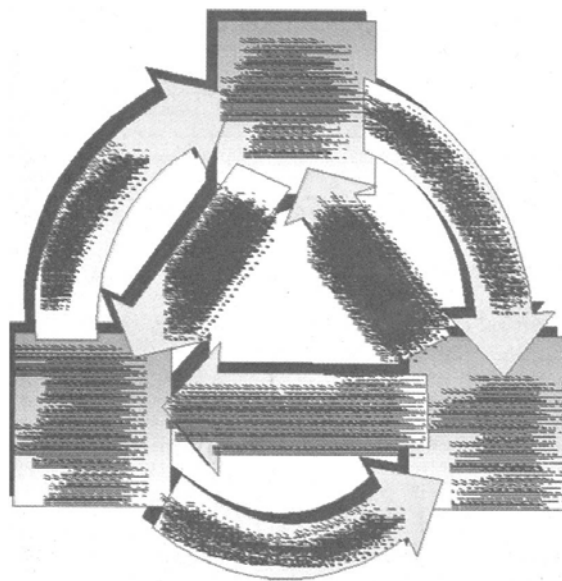
مذاکرات وزیر خارجه ی بریتانیا با مقامات ایرانی در ۱۳۵۲ اسناد وزارت خارجه ی انگلیس

و مهم تر شاه در مورد مناقشه‌ی پاکستان و هند اوج گیری قدرت صدام حسین معاون رییس جمهور و رهبر واقعی عراق بعثی و مسأله‌ی حفظ امنیت در خلیج فارس بود. در گزارش محرمانه‌ی مربوط به این دیدار، از قول شاه در مورد رهبر نخواستگی عراق چنین نقل شده است:

«روس‌ها به شدت از صدام حسین حمایت می‌کنند. برخی از عراقی‌ها اخیراً به سوی (ملا مصطفی) بارزانی فرستاده شده تا او را به ائتلاف میان بعثی‌ها، کمونیست‌ها و کردها مجبور کنند. کردها از ایرانی‌ها در این زمینه راهنمایی خواسته و قویا به آنان توصیه شده که از این اقدام بپرهیزند. اگر موقعیت کردها در عراق به خطر بیافتد، قدرت همه‌ی گروه‌ها به خطر خواهد افتاد.»

یکی از موارد مهمی که به دقت از کلیه‌ی اسناد و مدارک جدید آزاد شده در آرشیو ملی بریتانیا به طور موقت و یا دائمی پاک سازی شده، هرگونه سند یا مذاکره‌ای در مورد مناقشه‌ی ایران و امارت متحده‌ی عربی بر سر مالکیت جزایر سه گانه‌ی تنب بزرگ، تنب کوچک و ابوموسی در منطقه‌ی خلیج فارس است.

این مسأله یکی از محورهای مذاکرات شاه با نخست وزیر بریتانیا نیز بود که به تصریح مسؤولان آرشیو ملی بریتانیا مدارک مربوط به آن برای مدتی نامعلوم از دسترس مراجعان عمومی خارج شده است. تلاش‌های نگارنده برای آگاهی از زمان دقیق آزادسازی این مدارک، نتیجه‌ای در بر نداشت. ■

آنان در جهت بی‌احترامی شد و حتا گفته می‌شود که عکاس و نه نفر دیگر از همکاران وی نیز شغل خود را از دست داده‌اند. دو روز بعد تصویر دیگری به جای عکس نخست چاپ شد تا نشان داده شود چه کسی باید به چه کسی تعظیم کند. ما اکنون اطلاع یافته‌ایم که تصویر نخست از آرشیو وزارت اطلاعات خارج شده است. در این دیدار، محمدرضا شاه و داگلاس هیوم علاوه بر مناسبات دوجانبه بین دو کشور، مسایل منطقه‌ای و اوضاع کشورهای همسایه‌ی ایران نیز مورد بحث و بررسی قرار گرفت. در این مورد دغدغه‌های اصلی

ژوئن (۲۱ خرداد) نسخه‌های روزنامه‌ی مذکور را جمع‌آوری کرده و مسؤولان آن را مجبور به چاپ عکس دیگری کردند که سر و نگاه شاه را به سمت بالا نشان می‌داد و برعکس نگاه وزیر خارجه‌ی بریتانیا را رو به پایین و به حالت کرنش نشان می‌داد.

براساس گزارش شخصی و محرمانه سفارت بریتانیا در تهران، تصویر منتشر شده‌ی نخست از دیدار شاه و داگلاس هیوم در تهران جورنال در دسر بزرگی ایجاد کرد و موجب بازجویی و زندانی شدن روزنامه‌نگار دخیل در این ماجرا برای چندین روز در مورد نیات

□ سرالک داگلاس هیوم، وزیر خارجه‌ی بریتانیا، در روز هشتم ژوئن ۱۹۷۳ (۱۸ خرداد ۱۳۵۲) برای یک دیدار رسمی چهارروزه برای دیدار با مقامات ایرانی و شرکت در اجلاس وزرای خارجه کشورهای عضو پیمان سنتو به تهران آمد. وی یک روز بعد از ورود با محمدرضا شاه در کاخ نیاوران ملاقات و پیرامون مسایل مختلف مورد علاقه‌ی طرفین با وی گفت‌وگو کرد. در این دیدار مسایل مختلف مرسوم مهم اقتصادی، دیپلماتیک، سیاسی و نظامی مورد توجه و تبادل نظر طرفین قرار گرفت، ولی یک حادثه‌ی بسیار کم‌نظیر و در عین حال حاشیه‌ای و به‌دورمانده از چشم مورخان را می‌توان از نوادر و عجایب این دیدار به‌شمار آورد. در زمانی که شاه و داگلاس هیوم در حال دست‌دادن با یکدیگر بودند، یکی از تصاویر که توسط عکاسان خبری از آن دو گرفته شد، سر و نگاه شاه را رو به پایین و تا حدی به حالت کرنش به داگلاس هیوم نشان می‌داد.

این تصویر صبح روز بعد در روزنامه‌ی انگلیسی‌زبان تهران جورنال چاپ تهران انتشار یافت. مأموران سانسور و ناظران امنیتی مطبوعات ایران پس از انتشار این عکس در روز دهم